

5. Agricultura, ramaderia i pesca

Agricultura alternativa (ecològica o biològica). És aquella que respecta el medi ambient. No utilitza fertilitzants ni adobs químics, sino orgànics, i fa servir la rotació de conreus que permetin la regeneració del sòl. Està creixent els darrers anys a Espanya, subvencionada per la Unió Europea.

Agricultura de regadiu. Aquella que necessita l'aportació regular d'aigua mitjançant medis artificials: sèquies, aspersors, goteig... A Espanya ocupa més de 3,5 milions d'hectàrees, és a dir, el 20% de la superfície conreada, i la major part la trobem a la façana mediterrània. Permet una agricultura intensiva, amb cultius com arròs, flors, hortalisses, fruites i cultius tropicals.

Agricultura de secà. Aquella que careix de rec artificial i només rep aigua de la pluja. És de caràcter extensiu, constituïda per l'anomenada "trilogia mediterrània": cereals (Castella i Aragó), vinya (La Manxa, Rioja, Múrcia) i olivera (Andalusia, Extremadura), conreus molt adequats al clima mediterrani.

Agroturisme. Activitat econòmica que consisteix en allotjar visitants en cases rurals, per entrar en contacte amb la natura, practicar senderisme, excursionisme, conèixer la gastronomia i els costums. Les inversions que requereix estan subvencionades per la Unió Europea. És freqüent al Nord i a l'interior peninsular, però cada cop està més repartida. A les Illes Balears ha experimentat un notable creixement.

Aigües jurisdiccionals. Són aquelles, a partir de la costa, que estan sotmeses a la jurisdicció d'un estat. A finals de la dècada dels setanta, el límit es va establir en 200 milles. Aquest fet va accentuar el problema pesquer en dificultar l'accés a àrees tradicionals de pesca d'altura.

Aqüicultura. Cultiu controlat d'espècies marines potenciades per l'esgotament dels caladors o plantes aquàtiques per augmentar la producció. Pot aprofitar el medi natural, controlat, com és el cas de moluscs o crustacis a Galícia i també la daurada i la lubina al litoral mediterrani, o bé fer-se mitjançant instal·lacions artificials, en aigua dolça o salada (piscifactories).

Calador. Lloc on és abundant la pesca, en quantitat i diversitat d'espècies. Els caladors nacionals de la costa Nord-Oest (Galícia), estan sobreexplotats, i això ha provocat que la flota pesquera vagi a faenar a caladors que pertanyen a altres països, amb la disminució de les captures i un major cost, ja que s'han de pagar llicències. Els principals caladors són: El Gran Sol (Europa), Terranova (Canadà), el banc canari-saharià, Namíbia i Moçambic (Àfrica).

Conreus transgènics. Són cultius que sorgeixen de la manipulació genètica de les plantes. Es pretén així obtenir determinats avantatges, com resistència a les plagues o no necessitar adobs. Aquesta manipulació genètica està en mans de grans multinacionals, i es recela dels seus efectes sobre la salut i el Medi Ambient, limitant-se la seva expansió a la Unió Europea.

Indústria agroalimentària. Activitat econòmica del sector secundari dedicada a transformar els aliments procedents de l'agricultura, la ramaderia i la pesca, amb la finalitat de ser manipulats per la indústria o destinats al consum. L'auge dels menjar ràpid i el pre-cuinat a dut a una expansió molt important d'aquesta indústria a Espanya.

Monocultiu. Pràctica agrícola que consisteix en dedicar tota la terra disponible a un conreu únic. La desaparició de l'agricultura de subsistència, la mecanització i la millora dels transports promouen, en l'actualitat, una especialització que afavoreix el monoconreu, destinat al mercat.

A Espanya trobem el monoconreu de l'olivera a la província de Jaen.

Parceria. Sistema d'explotació agrària per la qual el titular d'una finca rústica cedeix temporalment a un parcer o amitger el seu ús per a una explotació agrària. El propietari cedeix la terra, edificis, ramat i utilitatge i el parcer aporta el treball. Els beneficis es reparteixen entre els dos, en funció del que hagin aportat. És tradicional a Mallorca i a Menorca. També la trobem a Andalusia i Extremadura.

Pesca litoral. La que duen a terme embarcacions de tamany mitjà a una distància màxima de 60 milles de la costa. Important a Espanya durant segles, avui està en decadència per esgotament dels peixos a prop del litoral.

Piscifactoria. Instal·lació dedicada a la cria industrial de peixos. Pot ser continental o marina. Les continentals aprofiten les aigües dels rius o embassaments. La cria té lloc de dues maneres: o bé en tancs que s'omplen d'aigua, o en gàbies que suren. En creixement els darrers anys, degut a la major demanda de peix.

Policultiu. Conreu de diversos productes en una mateixa zona, en bona mesura destinats al mercat local. Pot ser tan intensiu com extensiu, i es dona tan en secà com en regadiu. Típica de l'horta del Llevant espanyol. Pripí també de les societats tradicionals i de l'autoconsum.

Política Agrària Comunitària. (PAC). Conjunt de disposicions que controlen l'activitat agrària de la Unió Europea, orientada a una producció competitiva front àrees extracomunitàries, així com a eliminar els excedents. Fixa els preus de garantia, les quotes de producció i les ajudes al sector agrari. Actualment tendeix a afavorir els conreus extensius i de qualitat. A Espanya ha provocat importants transformacions, com la desaparició de bona part de les petites explotacions ramaderes i l'expansió de la vinya i la olivera, i de l'agricultura ecològica.

Ramaderia extensiva. Explotació econòmica de molts caps de bestiar que ocupen una gran superfície de terres, o obtenen aliment de les pastures, encara que sovint es complementa amb pinsos. Aquest tipus de ramaderia és manté amb escàs personal i equipament senzill. És típica del ramat oví, caprí i boví. Predomina a la Meseta. A Mallorca l'ovella es cria de forma mixta.

Ramaderia intensiva. Explotació dels bestiar estabulat en modernes instal·lacions, facilitant la màxima producció així com la màxima especialització. Aquestes explotacions no estan subjectes a condicionaments geogràfics i climàtics.

A Espanya el ramat boví i la producció de llet predomina a la zona nord; el porcí a les dues Castelles, Extremadura, Andalusia, Aragó i Catalunya; l'aviram (carn o ous), a Galícia, Castella-Lleó, Catalunya.

Re població forestal. Tècnica que consisteix en tractar de solucionar la desaparició dels boscos. Consisteix en tornar a plantar arbres allà on s'han perdut. La repoblació de major valor ecològic és aquella on es tornen a plantar arbres que eren característics de la zona. No obstant, a vegades, no es té en compte aquest criteri i només respon a un interès comercial, com és el cas dels eucaliptus a la zona Cantàbrica.

Transhumància. Migració estacional que fan els pastors amb el ramat des de la vall a l'estació seca, fins a la muntanya, per accedir a pasturatges. És un tipus de ramaderia tradicional, que a la Península va tenir gran importància amb els ramats d'ovelles que fins i tot travessaven tota la Meseta, fins la Serralada Cantàbrica.